

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Milana Podhrázkého, soudkyně Jiřiny Chmelové a soudce Davida Hipšra v právní věci žalobce: **I. T.**, zastoupen Mgr. Luděkem Růžičkou, advokátem se sídlem Matky Boží 1182/9, Jihlava, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích ze dne 8. 7. 2025, č. j. 36 A 4/2025-34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a řízení před krajským soudem

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 17. 2. 2025, č. j. OAM-13752-10/ZR-2024, zrušil dle § 37 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 46e odst. 1, odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, platnost zaměstnanecké karty žalobce a stanovil mu lhůtu k vycestování z území České republiky v délce 30 dnů od právní moci rozhodnutí. Důvodem vydání napadeného rozhodnutí bylo pravomocné odsouzení žalobce za spáchání více úmyslných trestných činů.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou u Krajského soudu v Hradci Králové – pobočky v Pardubicích, který rozsudkem označeným v záhlaví žalobu zamítl. Krajský soud upozornil na dispoziční zásadu, kterou je ovládáno řízení před správními soudy. Jelikož žalobce namítal nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalované, ale tuto námitku nijak nespecifikoval, vypořádal ji krajský soud obecně a dospěl k závěru, že rozhodnutí žalované je odůvodněno dostatečně a srozumitelně. Žalovaný dle krajského soudu nepochybil, když nepovažoval za nutné jednat se žalobcem prostřednictvím tlumočníka. Žalobce žil v České republice od roku 2022, v průběhu správního řízení nic nenaváděovalo tomu, že neovládá český jazyk. Krajský soud uvedl, že přílehlavé odpovědi stěžovatele na otázky žalovaného při jeho seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí stěží mohly založit pochybnost žalovaného o tom, zda žalobce ovládá český jazyk. Navíc tvrzení, že zcela

nerozumí českému jazyku, zejména pokud jde o písemné úkony, vznesl žalobce poprvé až v žalobě, a to pouze obecně.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[3] Žalobce (dále „stěžovatel“) podal proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, ve které navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil. Nezákonnost napadeného rozsudku stěžovatel dovozuje z procesních a hmotněprávních důvodů, z těžkých vad celého předchozího řízení a zejména z vad při vyhotovení samotného napadeného rozsudku. Namítá, že napadený rozsudek ani jemu předcházející řízení nerespektovaly, že stěžovatel je cizinec, který zcela nerozumí českému jazyku a už vůbec ne v písemném provedení. Tímto postupem žalovaný porušil Ústavu České republiky a mezinárodní úmluvy, jimiž je Česká republika vázána. Dle názoru stěžovatele byla popřena rovnost stran. Skutečnost, že osoba žije na území České republiky tři roky, neznamena, že plně ovládá český jazyk. Stěžovatel se ve správním řízení nevyjádřil k podkladům rozhodnutí ve lhůtě 20 dnů právě proto, že plně neporozuměl poučení. Právo být seznámen s rozhodnutím v rodném jazyce, respektive v jazyce, kterému účastník řízení plně rozumí, není přemrštěným požadavkem.

[4] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případně aby ji zamítl jako nedůvodnou. Uvádí, že obsah kasační stížnosti se obsahově podobá námitkám vzneseným v řízení před krajským soudem. Obecná tvrzení stěžovatele o procesních a hmotněprávních vadách řízení nejsou nijak odůvodněna. Žalobce dostal v řízení dostatečný prostor k tomu, aby se ve věci vyjádřil, sám si pro své vyjádření stanovil lhůtu 20 dnů. Žalobce však zcela rezignoval jak na správní řízení, tak na případné vyjádření. Skutečnosti tvrzené v kasační stížnosti žalobce mohl a měl uvést v rámci řízení, což neučinil. Žalovaný poukazuje na § 16 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, dle kterého se v řízení jedná a písemnosti se vyhotovují v českém jazyce. Ode dne 23. 1. 2022 měl žalobce dostatek času se český jazyk naučit. Odkaz žalobce na porušení Ústavy je zcela obecný. Neexistuje Ústavou garantované právo, aby ve správním řízení ve věci zrušení zaměstnanecké karty žalovaný jednal v rodném jazyce účastníka řízení. Stejně tak nemají cizinci Ústavou garantované právo na pobyt v České republice. Z protokolu o seznámení stěžovatele s podklady před vydáním rozhodnutí ze dne 22. 1. 2025 neplyne, že by žalobce předloženým doklady nerozuměl, nic takového ani sám neuvedl. Námitku popření rovnosti stran považuje žalovaný za účelovou.

III. Právní hodnocení Nejvyššího správního soudu

III.a Nepřípustné kasační námitky

[5] Nejvyšší správní soud se předně zabýval přípustností kasační stížnosti. Podle § 104 odst. 4 s. ř. s. je totiž kasační stížnost nepřípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s., nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl. Stěžovatel musí podle § 104 odst. 4 s. ř. s. v kasační stížnosti mj. reagovat na argumentaci krajského soudu a uvádět, z jakých důvodů jsou jeho závěry nesprávné. Pokud pouze opakuje námitky, které uvedl v žalobě, aniž by jakkoliv reflektoval argumentaci krajského soudu, tak za předpokladu, že

pokračování

uvedené námitky krajský soud vypořádal a nelze v jejich opakování spatřovat setrvání na dříve vznesené argumentaci, která je nadále schopná obstát proti závěrům krajského soudu, nejsou takové námitky přípustné (usnesení NSS ze dne 10. 9. 2009, č. j. 7 Afs 106/2009-77, č. 2103/2010 Sb. NSS, nebo ze dne 14. 6. 2016, č. j. 1 As 271/2015-36).

[6] Část stěžovatelovy kasační stížnosti je zcela obecná. Nelze navíc přehlédnout, že tato část je totožná s žalobní argumentací s tím rozdílem, že stěžovatel zaměnil slovo „žalobce“ za slovo „stěžovatel“ a pojem „napadené rozhodnutí“ za pojem „napadený rozsudek“. Jedná se o tvrzení stěžovatele, že rozhodnutí shledává jednak nezákonným a jednak i dílem nepřezkoumatelným, přičemž tyto deficity jsou podle jeho názoru v projednávané věci úzce propojeny. Dále se jedná o obecná konstatování o existenci procesních a hmotněprávních důvodů nezákonnosti napadeného rozsudku, o vadách při vyhotovení napadeného rozsudku a o těžkých vadách předchozího řízení. Uvedená část kasační stížnosti je natolik obecná, že nepředstavuje projednatelný kasační bod (§ 106 odst. 1 s. ř. s.). Nevyplyvá z ní totiž, o jaké konkrétní procesní a hmotněprávní důvody nezákonnosti se jedná, ani v čem bylo předchozí řízení vadné. Není úkolem Nejvyššího správního soudu za stěžovatele kasační argumentaci domýšlet (§ 109 odst. 4 s. ř. s.).

[7] Stěžovatel v kasační stížnosti dále namítá, že postupem žalovaného byla „žalobci popřena rovnost stran“ a že důvodem, proč se ve správním řízení nevyjádřil k podkladům rozhodnutí žalovaného ve lhůtě 20 dnů, byla právě skutečnost, že nezná český jazyk, zejména v jeho písemné formě. Uvedené námitky stěžovatel uplatnil poprvé až v kasační stížnosti, ačkoli mu nic nebránilo tímto způsobem reagovat již na rozhodnutí žalovaného. Stěžovatel byl navíc již v řízení před krajským soudem zastoupen advokátem. Jedná se proto i v tomto případě o námitky nepřípustné podle § 104 odst. 4 s. ř. s. Pokud jde o samotnou otázku práva stěžovatele na tlumočníka ve správním řízení, tou se bude soud zabývat níže.

[8] Další kasační námitka směřuje proti argumentaci krajského soudu odkazující na ustálenou judikaturu, dle které „není na místě klást přemrštěné, příliš formální a nepřiměřeně vysoké požadavky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů“. Stěžovatel namítá, že právo být seznámen s rozhodnutím v rodném jazyce, respektive v jazyce, kterému plně rozumí, není přemrštěný požadavek. Tato kasační argumentace se však dle názoru Nejvyššího správního soudu míjí s důvody napadeného rozsudku. Argumentace krajského soudu, na kterou stěžovatel poukazuje, je uvedena v bodě 23 napadeného rozsudku a vztahuje se výlučně k otázce přezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. O tom svědčí i navazující tvrzení krajského soudu o tom, že „[z]rušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost soudem je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat“. Vznesená kasační argumentace se tedy míjí s rozhodovacími důvody krajského soudu, neboť míří k otázce práva stěžovatele na tlumočníka, nikoli k otázce přezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného. Námitka je tedy nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s.

III.b Nepřijatelné kasační námitky

[9] Stěžovatel považuje za absurdní závěr krajského soudu, jenž aproboval postup žalovaného, který nepovažoval za nutné jednat se žalobcem prostřednictvím tlumočníka, přicestoval-li do České republiky dne 23. 1. 2022. Stěžovatel namítá, že skutečnost, že zde

žije tři roky, automaticky neznamená, že plně ovládá český jazyk. Tuto námitku shledal Nejvyšší správní soud přípustnou, neboť jí stěžovatel namítá, že krajský soud nesprávně posoudil otázku práva stěžovatele na tlumočníka ve správním řízení. Nejvyšší správní soud tak přistoupil ke zkoumání přijatelnosti této kasační námitky ve smyslu § 104a s. ř. s., neboť se jedná o věc, v níž po 1. 4. 2021 rozhodoval samosoudce (usnesení NSS ze dne 15. 10. 2021, č. j. 8 Azs 236/2021-34). Podle § 104a odst. 1 s. ř. s. totiž platí, že rozhodoval-li před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Pro věcný přezkum by bylo nutné, aby řešená právní otázka měla přesah nad rámec konkrétního případu z důvodu 1) neexistence, nejednotnosti nebo potřeby překonání judikatury nebo 2) v případě zásadního pochybení krajského soudu (usnesení NSS ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS).

[10] K otázce práva účastníka správního řízení na tlumočníka existuje již ustálená judikatura. Nepřítomnost tlumočníka není porušením práva na tlumočníka dle čl. 37 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, pokud účastník řízení neprohlásil, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, přičemž tato skutečnost ani nevyplývá z obsahu správního spisu (rozsudek NSS ze dne 18. 10. 2018, č. j. 9 Azs 205/2018-38). Obdobně v rozsudcích ze dne 27. 1. 2004, č. j. 6 A 17/2000-54, č. 341/2004 Sb. NSS, a ze dne 7. 6. 2017, č. j. 3 Azs 134/2017-17, Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že zásadní podmínkou pro to, aby s účastníkem řízení bylo jednáno prostřednictvím tlumočníka, je jeho prohlášení, že neovládá jazyk, jímž se vede řízení. Pokud takové prohlášení neučiní a v průběhu řízení tato skutečnost nevyjde najevo jinak, nelze v jednání bez tlumočníka spatřovat porušení jeho práva na tlumočníka (k tomu srov. dále rozsudek NSS ze dne 24. 1. 2024, č. j. 8 Azs 227/2022-28). Na tomto místě lze rovněž odkázat na rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2014, č. j. 6 As 149/2014-21, ve kterém Nejvyšší správní soud upozornil na to, že práva nemohou být vnucována orgánem veřejné moci. Právo musí být nejprve uplatněno, aby vůbec mohla vzniknout povinnost orgánu veřejné moci toto právo respektovat, a to v situaci, kdy orgán veřejné moci shledá ve vztahu k osobě, která se práva dovolává, oprávněnou potřebu tlumočníka při jednání (usnesení Ústavního soudu ze dne 23. 2. 2012, sp. zn. II. ÚS 405/12).

[11] Ve věci stěžovatele se jedná právě o případ, kdy stěžovatel ve správním řízení neučinil žádné prohlášení, že neovládá český jazyk. Stejně tak ze správního spisu Nejvyšší správní soud nezjistil žádnou skutečnost, která by nasvědčovala neznalosti českého jazyka. Ačkoliv jistě lze přisvědčit stěžovateli v tom, že tříletý pobyt v České republice automaticky neznamená perfektní znalost českého jazyka, jeho jednání v průběhu správního řízení nenasvědčovalo tomu, že by jeho znalost českého jazyka nebyla pro vedení správního řízení v českém jazyce dostatečná. Stěžovatel odpovídal na otázky žalovaného, dokonce sám uvedl, že se k podkladům pro vydání rozhodnutí vyjádří ve lhůtě 20 dnů. Pokud stěžovatel v řízení tlumočníka skutečně potřeboval, bylo na něm, aby takovou potřebu žalovanému sdělil.

[12] Co se týče přezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud pro stručnost odkazuje na judikaturu popisující, jaké vady způsobují nepřezkoumatelnost (rozsudky NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 31. 1. 2008, č. j. 4 Azs 94/2007-107, ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76 nebo usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 18. 2. 2008, č. j. 7 Afs 212/2006-74, č. 1566/2008 Sb. NSS). Z pohledu výše uvedené judikatury Nejvyšší správní soud neshledal žádné pochybení

pokračování

krajského soudu. Z rozsudku totiž jasně a srozumitelně vyplývá, z jakého důvodu krajský soud zamítl žalobu stěžovatele. Z odůvodnění krajského soudu je zřejmé, z jakého skutkového stavu vyšel, jak vyhodnotil pro věc rozhodné skutkové okolnosti a jak je následně právně posoudil. Nejvyšší správní soud neshledal ani hrubé pochybení spočívající v tom, že by krajský soud přehlédl nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného. Nejvyšší správní soud tak uzavírá, že neshledal žádné pochybení krajského soudu z důvodu nepřezkoumatelnosti, které by svědčilo o přijatelnosti kasační stížnosti.

[13] Jestliže krajský soud vystavěl svůj rozsudek na výše uvedených důvodech, postupoval v souladu se závěry výše citované ustálené judikatury, neboť ji následoval a nijak z jejich mezí nevybočil. Ani Nejvyšší správní soud neshledal potřebu se od těchto závěrů odchýlit a stejně tak v návaznosti na uplatněnou kasační argumentaci neshledal pochybení krajského soudu svědčící přijatelnosti kasační stížnosti.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Ve světle výše uvedeného Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 104a s. ř. s. jako nepřijatelnou.

[15] Odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost představuje zjednodušený meritorní přezkum rozhodnutí krajského soudu (usnesení rozšířeného senátu NSS ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS). Výrok o náhradě nákladů řízení se proto opírá o § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. (usnesení NSS ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel nebyl v řízení o kasační stížnosti úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné

V Brně dne 16. října 2025

Milan Podhrázký
předseda senátu